

Costumes and Customs

Timely Torah, Sunday 10 March, 5779

Purim and Fat Tuesday

1. "Why Do Jews Dress Up for Purim?"
Haaretz, Haaretz, Mar 01 2015

Something borrowed, something Lent? The custom seems to have arisen in 13th century Italy, as festivities and masquerading escalated towards Shrove Tuesday.

The most visible sign that Purim has arrived is that Israelis go to work wearing costumes. They dress up to synagogue, the kids dress up for school and everyone dresses up for costume parties. Haaretz employees take this custom quite seriously, showing up at the news desk wearing anything from silly wigs to Batman ears and cape. But why?

Dressing up, costumes, and masks aren't mentioned in the Book of Esther. **There is no indication that anyone ever dressed up for Purim in the Mishnah, Talmud, or in the literature of the Gaonim. Nor is the practice so much as mentioned in the writings of Rashi and Maimonides in the High Middle Ages.** So where did it come from?

The earliest reference to dressing up on Purim is in a poem by Provençal Jewish writer Kalonymus ben Kalonymus in the 14th century. Kalonymus had strong ties with Italian Jewry and evidently learned of the practice while living in Rome. He seems to be critical of the practice, though he does not specify why.

As for masks on Purim, we find the first record in the 15th century, by the Paduan rabbi Judah Minz, who is also critical of the practice.

So, it seems that the tradition originated with Italian Jews in the 14th century. But why actually would they start dressing up on Purim?

The custom seems to have originated in the Italian practice starting in the 13th century, of holding carnivals in the days leading up to Lent. They were especially festive on "Fat Tuesday," (also called "Shrove Tuesday"), the day before Lent began.

These wild pre-Lenten carnivals included masquerading, and happened to take place more or less on the same time as Purim, give or take a few weeks, due to differences between the Catholic solar calendar and the Jewish Lunar calendar.

Since Jews were already holding banquets on Purim since the time of the Talmud, banquets that included heavy drinking, it isn't surprising that some of the carnival atmosphere got infused into the merrymaking of Purim. And with time, the tradition of dressing up on Purim spread from Italy to other Jewish communities around the world - despite the fact that rabbis often remained critical of the practice.

Rabbis were especially appalled by men dressing up as women and vice versa, since cross-dressing is explicitly forbidden in the Bible (Deuteronomy 22:5): "A woman shall not wear anything that pertains to a man, nor shall a man put on a woman's garment." Yet some Jews continued to cross-dress on Purim, leading some rabbis to allow the practice on Purim despite the biblical censure.

2. Jewish Encyclopedia, "PURIM" - Masquerading

©JewishEncyclopedia.com

Observance of Purim in a German Synagogue of the Eighteenth Century. (From Bodenschatz, "Kirchliche Verfassung," 1748.)

One of the strangest species of merrymaking was the custom of masquerading, which was first introduced among the Italian Jews about the close of the fifteenth century under the influence of the Roman carnival. From Italy this custom spread over all countries where Jews lived, except perhaps the Orient (Steinschneider, *l.c.* p. 181; *xlvi.* 469, No. 9). The first among Jewish authors to

mention this custom is Judah Minz (d. 1508

at Venice) in his Responsa, No. 17, quoted by Isserles on *Orah Hayyim*, 696, 8. He expresses the opinion that, since the purpose of the masquerade is only merrymaking, it should not be considered a transgression of the Biblical law regarding dress. Although some rigorous authorities issued prohibitions against this custom (comp. Isaiah Horowitz, "Shene Luhot ha-Berit," 261b, Amsterdam, 1653), the people did not heed them, and the more lenient view prevailed (comp. Isserles, *l.c.*, and Lampronti, *l.c.*). The custom still obtains among the Orthodox Jews of the eastern parts of Europe. Boys and girls walk from house to house in grotesque masks and indulge in all kinds of jollity. As a rule, they sing some comic doggerel, *e.g.*, "heut' is Purim, morgen is aus, gebt mir a Kreuzer, und werft mich hinaus"; and they are often given a few coins (comp. Steinschneider, *l.c.* *xlvi.* 176, 182).

Looking at the Sources

3. Even Bochan, page 30

Kalonymus ben Kalonymus ben Meir Arles, 1286 – died after 1328, 1314 Kalonymus settled at Avignon, France

קלונימוס בן קלונימוס

א ב ג ד ה ו ז ח ט י

החומר

הוציא לאור על-יפי כתבי-יד ודפוסים
ראשונים בצרוף הערות ואחרית-דבר
א. מ. הכרמן

ובצרכי צדקה לחדש אדר . בחורי ישראל לקבד
ולקדר . יתפארו ויתהללו . פי שמתגעו וכי יתהללו .
זה גבר יצשה לנפלאות ופרסום לנסים . פי יצטו במציל
תפארת העצמים . וזה לקבד מרדכי ואסתר . סחף
דקולא ארישה וכופה עליו פסקמר . זה ילפש שמלת
אשה ולגרגרותיו ענקים . וזה יתסקה פאסד הקקים .
תף ומחול שמחה ושלישים . אלו עם אלו אנשים עם
נשים . ולצת ערב סצנת פורים . איל וצבי ויחמור

4. Responsa, R. Yehuda Mintz (Mahari Mintz), Responsum 15
1405 – 1508 Was the Rabbi in Mainz, Italy to Padua

על דבר לבישת הפרצופים שנוסגין ללבוש בחורים וגם בחולות זקנים עם נערים צפורים. הגם ראיתי שכבר פסק להחיר אסורי ועמיתו מחותן כרכא דכולא ביה חנקת ארוכלי ריש כלם וריש גולם אשאל הגדול מהרר אליקים צגיל יצאו וסוליא כאור משפטו באשר נמוקו עמו. וראיותיו מוכיחין עליו כאלו ילאו מפי הגבורה עיי המסרסר אחריו כמסרסר אחר השכינה אף אני אמרתי להביא ראיה להחיר לא כמסרסר אחרי הרב הגדול יצאו ולא כמחזיק דבריו כי אינו לריך ועוד כי ראיותיו ידידיה אלימי מראיות דידי. אבל באחי לעול שבר שיבא מכשורא דמזוס ליתן טעם ולהביא ראיה מה ראו על כנס גדולי וחסידו עולם זיל שנתגדלתי אללם אשר ראו בנייהם וכוונתיהם חתימה וכלתיהם לונטין אוחן פרצופים ושינוי בגדיהם מבגדי אים לבגדי אים וכן להיפק. ואם הים חיו דנווד עבירה חלילה וחס להם לשחוק ולא ימחו וכ"ש וק"ו באיסור לאו אלא ודאי הים להם ראיה וסמך שסיחא גמור הוא ואין ללבוש זו הרסור עבירה לאפוקי מלבו על סגאם ולדוקי ומוחרם גרסם בונם פאליו המדבר והמסרסר אחר מתן של גדולים וחסידו עולם זיל. וי"ל ראיה לדבריהם מהסיוא ברייתא דמייתי במסכת עיי בפרק אין מעמידא אמתי

Lehalacha

5. Darchei Moshe, OC 696

דרכי משה - או"ח סימן תרצ"ו

דאורייתא דוחה כי לא מתכוין כל שכן כלאים דרבנן. אמנם ראיתי למהר"י ברי"ן שקרא תגר על המנהג של לבישת כלאים וכתב ויש תולין עצמן בתשובת ריב"א שכתב דליכא למיחש לאיסור גזל משום שמחה ולא מילתא היא דממון ניתן למחילה דהפקר בית דין הפקר מה שאין כן באיסור. ושמעתי מאבא מורי ז"ל שהיה מוחה באותן הלובשים כלאים וכן אני נוהג אחריו עכ"ל. ולפי זה כל שכן דאסור ללבוש הפרצופין אמנם מאחר דחזינן דפשט המנהג ואין מוחה נראה לי ליישב המנהג מהא דאמרינן בפרק בתרא דכלאים (פי"ט מ"ב) ומביא לה בפרק הגזול בתרא (כ"ג ק"ג). דמותר ללבוש כלאים כדי להעביר בו המכס שמע מינה דכי אינו מתכוין ללבישה שרי וכל שכן לפי מקצת מפרשים שפירשו שם דלובשם כדי שלא יכירוהו שהוא יהודי ואפילו הכי שרי אם כן שמע מינה דכי לבשם להתנכר בהן שרי וה"ה בפורים כן נראה לי טעם המנהג אבל טוב להתמיר ולעבוד את יי בשמחה ולהיות גילה ברעדה:

כתב מהר"י מינץ בחשוכה סימן

י"ז וזה לשונו על דבר לבישת הפרצופין שנוהגין בפורים אם יש לחוש בזה משום לא ילבש גבר שמלת אשה (וכרים טו ה) או לא יהיה כלי גבר על אשה (סס) המנהג פשוט ואין מוחה והאר"ך בתשובה למצוא היתר לדבר משום דמאתר דאיש ואשה שוין בו לא שייך משום לא ילבש ותו דנמצא בשם רי"ב על הבחורים שתוטטין בפורים אפילו שלא ברשות משעת מקרא מגילה עד סוף סעודת פורים שהם שתי לילות ויום אחד אין בו משום גזל ואין להזמין לדין על זה ובלבד שלא יעשו שלא כהוגן על פי ד' טובי העיר הרי כתב דמשום שמחת פורים ליכא למיחש לאיסור לא תגזול הכי גמי בגדון דיון שמתנכרין בפרצופין לשם שמחת פורים ליכא למיחש לאיסור לא ילבש עכ"ל החשוכה. ואפשר שמה נתפשט המנהג ללבוש כלאים דרבנן בפורים ועושיין לשמחה דהרי רואין דאפילו איסור

6. Bach, YD 182

ויש לתת לב על מה שטהגים צפורים לשנות נגדיהם

מאיס לאשה ומאשה לאיש ואין מוטה ולפי מה שכתבתי בדברים העשויין לנו ולקישוט אסור לדבר הכל להסכותו כדי להתדמות וכבר השיב הר"ר יהודה מינץ ו"ל על זה כמבואר בתשובתו (ט"ו ע"ה על דבר) ואמר דכיון שאינו עושה כן אלא משום שמחת פורים אין צורך אסור ודמי להעברת שער בית השמי והערוה כדי שלא להצטער או ראיית מראה כדי שלא יסתכל צו נמקחמך נענמו. ונראה לפע"ד דדבריו צוה דחיים המה מ"ש הר"א ממי"ץ להדיא דאף נמשחחות של חתן וכלה איכא איסורא אלמא דאף מה שעושה משום שמחת מצוה אינו דומה לעושה כדי לנגל מן הצער וכן דין דלינגל מצער אי אפשר נענין אחר אבל לשמחת חתן וכלה ולשמות צפורים כבר אפשר בהרבה מיני שמחה ולא יעצור על לאו דלא יבש ואין ספק שאינו לא היו נעלמים מ"ש הר"א ממין צוה ממנה"ר ר יהודה מינץ לא היה כותב כן. עוד כתב מהר"י מינץ כיון שיש היחור צפורים לחטוף המאכל ואין צו משום גול הכי נמי לענין שינוי לבישת בגדים וחיימה דדבר נצממון ודאי אמרינן (ניסין לו): הפקר בית דין הפקר וכדכתבו האחרונים דאין להזמין לבישת דין על ככה אם לא עשו שלא כהוגן כפי מנהג העיר על פי עובי העיר והיינו טעמה משום דאין היחור אלא נמה שהפקירו טובי העיר אבל בדבר איסור אין כח בשום בית דין להחיר משום שמחת מצוה צפורים בדבר שהוא אסור מן התורה או מדבריהם וא"כ מה שמשינו נגדיהם צפורים מאשה לאיש ומאיש לאשה כדי להתדמות ונדברים שהוא לנו ולקישוט אסור מדאורייתא לרבי אליעזר כן יעקב וכל הפוסקים פוסקים כרבי אליעזר כן יעקב ואף לתנא קמא דהעברת שער מדברי סופרים ונפרש דהוא הדין שאר סיקויי אשה לנו וליופי נמי מדברי סופרים וקרא דלא יבש אינו אלא שלא ישנה איש ללבוש בגדי אשה ולין בין הנשים מכל מקום איכא איסורא מדבריהם נמה שהוא לנו ולקישוט וכל שכן הוא מהעברת שער שאינו ניכר ואסור מדברי סופרים כל שכן בדבר הניכר ונלו ועוד דגם לונשין שעטנו ועוד דנמשך מזה שילבו האיש בין הנשים ואשה בין אנשים לניאוף ועוד הדבר שהוא הרע ביותר הוא שמכסים פניהם בצרופים שלא יכירו ואין עלינו לומר צוה אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מודיעין כדאמרינן במסכת שבת ריש פרק שואל אדם (קמ"ח): ואף צאיסורא דאורייתא אמרינן הנח וכו' אבל כל ירא שמים ויהיר לאנשי צדו ולנשמתים צקונו שלא יעברו על איסור לאו לא צפורים ולא נשמחת חתן וכלה ותנא עליו ברכה להרים מכשולות מדרך עמינו ומנהגים לא הגונים לא ינהגו עוד:

7. Ramo, OC 796

הלכות מגלה סימן תרצו תרצו

הגה בין קי"ד בין קט"ו. וכל שכן שפטר לעשות (כט) פדיון הבן (תוס' פ"ק דמ"ק). מה שנגהו ללבש צרופים צפורים, ונכר לובש שמלת אשה ראשה קלי-גבר, אין אסור בדבר מאחר שאין מכונים אלא לשמחה בצלמא, וכן בלבישת כלאים דרבנן. ויש אומרים דאסור, אכל הנקנה בקבוצא (ל) הראשונה, וכן בגי' אדם החוטפים זה מזה דבר שמחה, אין קנה (לא) משום (יג) 'לא תגול', (לב) ונגהו קה, וכלכד שלא נעשו דבר שלא כהגון צלפי טובי העיר (תשובת מהר"י מינץ סימן יז):

משנה ברורה

בשמחה: (ל) הראשונה. צען ביונה דעה סימן קפב שקחב שם הש"ו בשם הב"ח שיש לבטל מנהג זה, הן צפורים או בשמחת נשואין, וכן כתב באר"הגולה שם, ואם קל המלבושים של איש רק מלבוש אחר של אשה ונקרים הם, אפשר שאין לחחות בהם (פמ"ג). וצ"ע בקנסת הגדולה ובשלה"ה שהתירו להרחיק מנהג:

(לא) משום 'לא תגול'. ולפי זה מותר לברך על מה שחוטפין. מיהו, קחב בשלה"ה: לאוי משנת חסידים היא, ושומר נפשו ירחק ממלבושים דכלאים ולחטוף מחברו [א"ר]: (לב) ונגהו קה. הינו מצת קריאת הקגלה עד ליל סעודת פורים, שהם שני לילות יום אחר [א"ר]:

Other Sources

8. Maharil - we see it isn't just cross dressing. It seems to be garment focused.
Yaakov ben Moshe Levi Moelin, 1365 – September 14, 1427, Mainz, Gemany
Grave of Yaakov ben Moshe Levi Moelin in Worms, Germany

מכאן נראה אותם שלובשים כלאים בפורים [=לתחפושות], כיון דאינם מתכוונים להנאת לבישה אלא שאין מכירין אותם והוי דומה למוכרי כלאים [פסחים כו ע"ב]. שיכולים ללבוש כלאים הואיל ואינם מתכוונים להנאת לבישה. ושמעתי שמ"ו מחו' הגאון מהר"י סג"ל [=מהרי"ל] היה מהסס במגענצא כשהיו לובשים כלאים בפורים.¹⁰

9. Maaseh Rokeiach, Introduction - We see it is in Egypt in the 11th century and this isn't Catholic areas.

Mas'ud Hai Rakkach, 18th century Sephardi Chacham and spiritual leader of the Jewish community in Tripoli, Libya.

This section is quoted in the name of Rav Avraham ben HaRambam

וכן התינוקות לפעמים יקשטו אותם בקישוטי הנשים ויצבעו ידיהם בצבע שצובעות בו הנשים ידיהם... וזו הדרך עקומה ודרך חטאים תעשה בפרהסיא בבית כנסיות בתוך קהל ועדה מישראל במועדי ה' ואין איש שם על לב.²⁸

10. Talmud Bavli, Sanhedrin 64b

אמר רב יהודה אינו חייב עד שיעבירונו דרך העברה היכי דמי אמר אביי שרגא דליבני במיצעי נורא מהאי גיסא ונורא מהאי גיסא

§ **Rav Yehuda says:** One is **not liable** for passing his child through fire to Molekh **unless he passes him** in the typical **manner of passing**. The Gemara asks: **What is considered** the typical manner of passing? **Abaye says:** The child is taken by foot along **a latticework [sirega] of bricks in the middle**, between the **fire on this side and the fire on that side**.

רבא אמר כמשוורתא דפוריא

Rava says: The typical manner of passing is **like the leaps** of children **on Purim**. It was customary to light a bonfire on Purim inside a pit, and children would amuse themselves by leaping over the bonfires. Passing one's child over a fire in such a fashion is the typical manner of passing a child over to Molekh.

11. Rashi, ad loc.

רבא אמר כמשוורתא דפוריא - אינו מעבירו ברגליו אלא קופץ ברגליו כדרך שהתינוקות קופצין בימי הפורים שהיתה חפירה בארץ והאש בוער בו והוא קופץ משפה לשפה:

12. Aruch, Erech שוור

R. Natan ben Yechiel of Rome, c. 1035 – 1106

שוור [היפפען. שפרינגען] (ברכות נד) שוור עשר אמין (שבת קי) ואי לא לשוור נגרא (פסחים קיג) לא תשוור נגרא (ב"ב צו) ושמאל אמר המרא אכפא דגברי שוור פי' כשנושאין אותו מבית מוכר מדלג ומפיק טעמו ממנו (סנהדרין סד) רבא אמר במשוורתא דפוריא פי' אמר רב יהודה אינו חייב עד שיעבירונו העברה היכי אמר אביי שרגא דליבני ביני מיצעני נורא מהאי גיסא ונורא מהאי גיסא פי' שורה אחת של לבנים באמצע וחלקה היתה ונורא מהאי גיסא ומהאי גיסא ומעבירו על אותה שורה וחוזר ומעביו עד שתופס בו האור ונופל לתוכו פי' משוורתא בית קפיצה כי אדם שהוא קופץ או קא משוור ואם קפץ אומר שוור ליה והקפצן שרגיל בקפיצה קורין שוורא אפילו היזו בזמו שממהר

המחמיץ אומר קפץ בלשון ארמי אומר משל חמרא אכפא דגברי שוור פוריא הא ימי הפורים מנהג בכל העולם כולו שבחורי' עושין צורה כדמות המן ותולין אותה ^{על גגותיהן ד' זה' ימים ובימי הפורים עושין מדורה ומשליכין אותה צורה לתוכה ועומדין סביבה ומזמרין ויש להן טבעת תלויה בתוך האש שנתלין וקופצין מצד האש לצד האש אותה טבעת נקראת משוורתא כלומר בית קפיצה וכן נמי הטבעת שתולין בחמור ובסוס שהרוכב בה מניח רגלו וקופץ באחרת ועולה על גבי בהמה נקראת משוורתא וכן עושה זה מקפץ בני עליה וחוזר ומקפץ עד שתושש כחו של תיגוק ונופל (סנהד' צו) שוור בר שוורא שוור נבוראדן שוור דמטא זימנא (ע"ז ע) אמר רבא חמרא שרי רוב משיורי ישראל פי' קופצין ובזוין מקפץ על הגבעות תרגום ושוור על שעבודא ק"צ שנין על צדקתא דאמהתא דמתילן לגבעתה.}

13. Ohr Yisrael Journal, Volume 7, Rav Gedaliah Oberlander

רואים מזה שבזמן חז"ל היה המנהג רק לעשות מדורה ולקפוץ עליו, ובמשך הזמן קיבל המנהג הוספה בבבל ובעילם, שעושין 'צורת כדמות המן' ותולין אותה על גגותיהן ד' זה' ימים ובימי הפורים עושין מדורה ומשליכין אותה צורה לתוכה ועומדין סביבה ומזמרין. ועד לאחרונה היה מנהג כזה קיים בתוניסיה⁹ ובג'רבה¹⁰. וא"כ לא רחוק הוא לומר שבזמן מן הזמנים נהיה עסק גדול מדי לעשות בובות צורת המן מסמרטוטין ועץ, ואפשר דמשום התוצאות המעציבות מעשיית בובות כדמות המן, שקנאי הדת הנוצרית חשדו שלא המן הרשע נתלה ונשרף, כי אם ישו הנוצרי, תחת מסוה של המן¹¹, ולכן נהגו שאחד מן האנשים התחפש ל'המן', ואח"כ התחפשו עוד אנשים להמן ובניו ולזרש אשתו עד שכולם התחפשו, ונהיה מזה המנהג הכללי להתחפש בפורים. וכידוע שעם הרבה מנהגי ישראל נהיה כדבר הזה, שאיזה מנהג קדום קיבל קצת שינוי ואח"כ עוד שינוי, עד שקיבל צביון חדש לגמרי ונעשה למנהג חדש.

Clothes and the Megillah

14. Esther 4:1

וּמֶרְדֵּכַי יָדַע אֶת-כָּל-אֲשֶׁר נַעֲשְׂהָ וַיִּקְרַע מְרֹדֵכַי אֶת-בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק וַיִּצְעַק זַעֲקָה גְדֹלָה וַיִּמְרָה:
When Mordecai learned all that had happened, Mordecai tore his clothes and put on sackcloth and ashes. He went through the city, crying out loudly and bitterly,

15. Esther 8:15

וּמֶרְדֵּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבוֹשׁ מַלְכוּת הַכְּלֵת נְחוֹר וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוּלָה וְתַכְרֵיף בָּרוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשַׁן צָהָלָה וַשְּׂמֵחָה:
Mordecai left the king's presence in royal robes of blue and white, with a magnificent crown of gold and a mantle of fine linen and purple wool. And the city of Shushan rang with joyous cries.

16. Minhag Yisrael Torah

מנהג ישראל תורה הלכות מגילה

וְהָנָה מַעֲסֵם הַמְנַהֵג שְׁנֵהֲגוּ לַשְּׁנוֹת הַבְּגָדִים בְּפִרְיִם אֵימָא בְּסַפְרִים הַרְבֵּה
טַעֲמִים ט"ו, נא"ר כתב דהוא זכר למרדכי שיאל בלבוש מלכות,
ובגמי יששכר מאמר ט' חות א' כתב בשם האמהר"ם חאגיז שהוא לזכר מה
שאמרו רז"ל הם לא עשו אלא לפנים (מה שהשתחוו ננסים בימי נטורכנלר),
אף הקב"ה לא עשה עמהם אלא לפנים, על כן משתנים סמן השמחה
במלמטים שונים ולא מבר הפנים של מי הוא, ובמנהגי הול אריה כתב שהוא
צבדי שלא יחביש כל מי שגריך לפשוט יד, ועוד לפי שהנפס הי' מנוכס בדרך
הבגצע, ט"כ מכסי' הפנים שגא יהי' נראה בגוי, (וע"פ במאור ושמש ט'
משפטים ד"ה מלאכתך, חמרי נועס ח"ב, שפת אמת ד"ה הענין, ערך ט"ז
סימן חר"ע, טיול כפרדס אוח חרסיה, ובתלמוד השלמן סוף ח"ג).

קצות סוף חלק ג השלחן

(ה) מה שנהגו ללבוש פרצופים (רמ"א סי' תרצ"ו) לבד הטעמים שנאמרו כבר, ו"ל עפ"י דברי החוס' (ר"ה ג) ד"ה וישמע הכנעני מלך ערד וז"ל במדרש אמרינן דהיינו עמלק, כמו שיסוד הפייט בפזמון של פ' זכור כסות ולשון שיגה היות כמלך ערד עכ"ל, ועי' ברש"י במדבר כ"א א'. ולפי שעמלק הסוה עצמו שלא יכירוהו, ולא הועיל לו כלום ונחל מפלה לזכר זה שמים מסתה על הפנים, (ועיין בס' קצות השלחן סוף ח"ה עוד כמה ענינים בביאור המגילה).

R. Avraham Yehoshua Heshel, was born in Żmigród, Poland in 1748 and died in Mezhibizh, Russian Empire (now Ukraine) in 1825

משנכנס אדר מרבין בשמחה • ו"ל בזה ע"פ סוד
 דהנה כתיב אבל שרה אשתך יולדת לך בן
 וקראת את שמו יצחק • ולהבין טעם הדבר למה ליה הבורא
 ב"ה וב"ש לקרוא את שמו יצחק • וי"ל דיצחק הוא לשון
 נחוק וחדוה ושמחה אשר נתהווה ע"י לידת יצחק אע"ה
 בכל העולמות ע"י ההשתנות מדבר אל היפוכו • כי אצ"ע
 היה מקורו מדת החסד וכן היה דרכו להיטיב ולגמול
 חסד עם כל באי העולם • והלבוש של חסד הוא בחי' מים
 וי"א ממנו יצחק שחי' שורש נשמתו היה מדת הגבורה
 והפחד בחי' אש • וע"י גודל זה ההשתנות נעשה חדוה
 ושמחה בכל העולמות • והוא עד"מ מי שמשנה בגדיו
 הראוים לו תמיד לפי ערכו ולבוש בגדים אחרים אשר אין
 דרכו בכך אזי נעשה נחוק וחדוה לכל הרואים אותו וכמו
 שאנו רואים בימי הפורים כאשר איש יהודי משנה מלבושיו
 ולבוש בגדי אשה נעשה שמחה וחדוה על ידי זה
 וכשרואים כל ימות השנה את האשה בענמה
 שמלבוש כ"א בצגדיו הראוים לו • אין שום שמחה • אמנם
 עיקר השמחה בא מחמת ההשתנות מדבר אל היפוכו •
 וכן הגב הגדול של פורים והשמחה הוא ע"י ונהפוך הוא
 אשר ישלטו היהודים גו' ופור המן נהפך לפורינו • ומטעם
 זה היה ג"כ שמחה וחדוה בכל העולמות מלידת יצחק אבינו
 ע"ה • שהוא בחי' אש • מאצ"ע"ה שהוא בחי' מים מדת
 החסד וע"י העקידה נהפך הדבר והחליפו את לבושם
 ונכללו זה בלבוש זה • כי אברהם נאיר אז בגבורה וכבש